

A HALÁSZAT MINDEN ÁGAZATÁT FELÖLELŐ SZAKLAP.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET. * SZERKESZTI: UNGER EMIL DR.

<p>Kéziratok és szakkérdések a szerkesztőség címére küldendők.</p> <p>Előfizetési díjakat és hirdetések az Országos Halászati Egyesület Budapest, V. ker. Kossuth Lajos-tér 11. félemelet 56. fogad el.</p>	<p>MEGJELENIK EGYELŐRE MINDEN HÓ KÖZEPÉN. Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.</p> <p>Nemtagoknak előfizetési díj: Egész évre 12 pengő. Fél évre 6 pengő. Külföldre egész évre 16 pengő.</p> <p>Posttakpt. csekk-sz.: 10.094. Állami alkalmazottaknak 50 %-os kedvezmény jár.</p>	<p>Verantwortlicher Redakteur: Dr. Emil Unger.</p> <p>Administration: Ungarischer Landesfischerei-Verein, BUDAPEST, Kossuth Lajos-tér 11. félelem. 56.</p>
<p>Szerkesztőség: Budapest, II., Herman Ottó-út 15. sz. Országos m. kir. Halélettani és Szennyvízvizsgáló Intézet</p>	<p>HALÁSZAT — (FISCHEREI) FACHBLATT FÜR DIE GESAMTINTERESSEN DER FISCHEREI Organ des Ungarischen Landesfischerei-Vereins Budapest.</p>	<p>Redaktion: Kgl. Ung. Landesanstalt für Fischereibiologie und Abwasserkunde. Budapest, II., Herman Ottó-út 15. sz.</p>

TARTALOM: Dr. Unger Emil — kísérletügyi főigazgató. *Dr. Maucha Rezső.* — Egy korszerű halászati törvény jogi alapjai. *Dr. Szlezák Lajos* (Folytatás). — Hivatalos rész. — Társulatok — Egyesületek. — Irodalom—Könyvismertetés. — Ujdonságok—Vegyesek. — Árajegyzés. — Hirdetések.

INHALTSANGABE FÜR DAS AUSLAND. Dr. E. Unger — Oberdirektor für landwirtschaftliches Versuchswesen. — Die Rechtsgründe eines modernen Fischereigesetzes. — Amtlicher Teil. — Gesellschaften und Vereine. — Schrifttum. — Neuigkeiten. — Preisliste. — Anzeigen.

Dr. Unger Emil kísérletügyi főigazgató.

A Kormányzó Ur öfömméltósága mu't évi december hó 31-én kelt legfelső elhatározásával *dr. Unger Emil* kísérletügyi igazgató, egyetemi magántanárt kísérletügyi főigazgatóvá, az V.-ik fizetési osztályba legkegyelmesebben ki-nevezni méltóztatott.

Midőn ezt a rövidke hírt az Országos Halászati Egyesület választmánya és minden egyes tagja nevében osztatlan, őszinte örömmel vesszük tudomásul, illusztris Szerkesztőnk előléptetéséhez a legmelegebben gratulálunk.

Dr. Unger Emil e lap olvasóközönségének nem kell bemutatnunk. Immár két évtizede, hogy e felelősségteljes és terhes feladatot nagy szakavatottsággal és elhivatottsággal szakmára való tekintet nélkül a halászat, haltenyésztés és halkereskedelem ügyeivel foglalkozók széles rétegének legteljesebb elismerésétől és hálájától kísérve fáradhatatlanul ellátja. Nem is erről az oldalról óhatjuk Unger Emil dr. munkásságát méltatni, ezt mindnyájan jól is merjük, inkább arról legyen itt szó, amiről tán ilhben kevesebben tudnak.

Unger Emil dr. a tudós szerénységével, a feltűnést kerülve, hosszú évtizedeken át tanulmányozta a természetes vizek és mesterséges tavak biológiai viszonyait, vízben élő szervezetek sajátosságait, életmódját és azok egymáshoz való viszonyát, e tanulmányai eredményeinek azután tudományos értékezők, népszerű tudományos cikkek hosszú során számolt be gazdag tapasztalatairól, értékes utmutatásokat adva a gazdaközönségnek az élesvízi halásznak és halkereskedőnek egyaránt.

Nem terjeszkedhetünk itt ki munkásságának részletes ismertetésére, arra itt nem jutna hely, csak megemlítsük,

hogy tanulmányai során olyan halászati szempontból is fontos vízi szervezeteket fedezett fel, amelyek hazánk faunájában eddig ismeretlenek voltak. Tanulmányozta a kecsge egyik legfontosabb természeti táplálékának, a tiszavirágnak életmódját és fejlődését. Nagy súlyt helyezett a halak gyomortartalmának vizsgálatára és ezzel fényt derített a garda, a ponty, a fogassüllő és még több más halfajta táplálkozási viszonyaira. Behatóan foglalkozott a ponty és a két süllőfajta növekedésviszonyaival. E vizsgálataiból tűnt ki a magyar tenyészponty kiválósága. Itt elért eredményei buzdították *R. Demoll* hírneves müncheni professzort arra, hogy tógazdaságainkban nagyobb tanulmányokat végezzen. *Demoll* ezirányú vizsgálatait *Unger* Emil megállapításait teljes mértékben igazolták, ami a magyar tenyészpontynak kiváló hírnevet biztosított.

Kezdeményező lépéseket tett a haljelölés bevezetésére. Ő volt az első Európában, aki természetes édes vizekben élő halak rendszeres jelölését megbízható módszerrel végezte és ezúton igen sok olyan adat birtokába került, amelyből a halak vándorlására és növekedésére értékes következtetéseket sikerült levonnia.

Ezeken kívül még igen sok önálló vizsgálaton alapuló és ismeretterjesztő értekezése és cikke jelent meg, sajnos ezekkel itt nem foglalkozhatunk, csupán legújabb munkájáról emlékezzünk még meg, amely általános ökológiai kérdésekkel foglalkozva, rámutat azokra a messzemenő analogiákra, amelyek a természet háztartásában végbemenő biológiai folyamatok és a közgazdaság terén felismerhető törvényszerűségek között fennállnak.

Tudományos munkásságának ismerését jelenti, hogy *Demoll* professzor, mint a «Handbuch der Binnenfischerei Mitteleuropas» c. nagy tudományos munka szerkesztője,

Unger Emil kérte fel a fogassüllőről és tenyésztéséről, később pedig az orvosi pióca tenyésztéséről szóló fejezetek megírására. Ugyancsak külföldön való elismerése mellett szól az a körülmény, hogy a *Bécsben 1935-ben megalakult Nemzetközi Dunai Szőlő Bizottság* ichthyológiai referensévé, a *Belgrádban 1938-ban megtartott nemzetközi halászati értekezlet* egyik elnökévé és végül a *«Hydrobiologische Danaustation, Wien»* kuratoriuma levelező tagjává választotta.

Unger Emil dr., mint a *József-Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem* magántanára már egy évtizeden át rendszeres előadásokat tart a halgazdaságtan köréből. Kezei alól olyan doktor is került ki, aki a halgazdaságtanból írta meg doktori értekezését.

Midőn előléptetéséhez ismétellen kifejezésre juttatjuk legmelegebb üdvözlötünket, az *Orsz. Halászati Egyesület* választmányára és tagjai nevében őszinte szívből kívánjuk, hogy úgy az egyesület körében, mint tudományos munkássága, valamint a közoktatásügy területén kifejtett tevékenységét teljes munkaképessége birtokában még sokáig folytathassa.

Egy korszerű halászati törvény jogi alapjai.

Írta Szlezák Lajos.

(Folytatás.)

A halászati jog azután lassan és fokozatosan a magántulajdon egy nemeként, de nem az ingatlantulajdon egy részeként, kialakult. Nem akarjuk ezt a hosszú, lassú és nem is egyenes vonalban haladó fejlődést vázolni, csak utalunk a következőkre:

1. a halászati jog eleinte egyáltalában nem tartozott az ingatlanhoz. Azt eleinte igen sokszor külön adományozták adták és vették. A magántulajdonbevétele, tehát a halászati jogok kialakulása nyilván ott történt legkorábban, ahol az a legértékesebb volt. Az értékeken halászóvízekért nem versengtek.

2. Később ott, ahol önálló, az ingatlantulajdontól független halászati jog még nem alakult ki, lassanként kezdték az ingatlanokkal együtt a halászóvízeket is adományozni, adni és venni. Rá kell azonban itt mutatnunk, hogy a halászati jog éppen ott volt teljesen önálló és független az ingatlantulajdontól, ahol régi és ahol értékes volt. Ahol észrevétlenül nőtt hozzá az ingatlanhoz, mert addig senki sem törődött vele, ahol egyszerre csak velejárónak tekintették, mert önállóan figyelemre sem méltatták, ott volt «tartozék». Nem lehet tehát tradícióra, nemzeti jogi hagyományainkra hivatkozni, mert éppen az önálló jogok a régebbi tradíciójuk. —

3. Könnyű elképzelni, hogy abban az időben, mikor a nagy folyók még nem voltak szabályozva és minden évben messze területeket öntöttek el, a halászóvíz többet ért, mint maga a parti föld. Épp ezért sokszor a halászóvízet tekintették a földolognak és a partot a halászóvíz tartozékának (Degré, 53 old.) Ez tökéletesen helyes, a reális gazdasági helyzetnek megfelelő jogi konstrukció volt.

4. Még ott is, ahol a halászóvízet tekintették az ingatlan tartozékának, ezt vagy a római jogi tartozékközfogalomnál is gyengébb értelemben vették, úgy hogy hallgatás nem jelentette a földologgal együtt való elidegenítést, hanem a halászati jog csak akkor volt az ingatlannal együtt eladottnak tekinthető, ha az okirat azt megemlíti, — erre mutat az a számtalan régi peres akta, ahol a tulajdonosnak kellett bizonyítani, hogy az ingatlannal együtt a halászatot is megvásárolta, vagy legjobb esetben a római jogi tartozékközfogalmat követték, azaz a tartozék ellenkező kikötés hiányában követte a földolog sorsát, de nem volt «elválaszthatatlan» tartozék. Külön is el lehetett adni.

5. Ha és amennyiben a halászati jog ingatlantulajdon tartozéka is volt, semmi kapcsolata nem volt a többi vízjoggal, már csak azért sem, mert a halászati jog nem okvetlenül a parti ingatlan tartozéka volt, hanem lehetett egészen más, a parttól távol fekvő ingatlan tartozéka is. (Degré, 121. old.) Ez a valódi vízjognál szinte lehetetlen. —

6. Soha teljesen el nem halványodott az a felfogás, — ami teljesen és pontosan megfelel a magyar közjogias a hű-

béri államok magánjogias felfogásától eltérő jogfejlődésnek, tehát mondhatni nemzeti sajátunk —, hogy a halászat voltaképp királyi haszonvétele. Erre alább visszatérünk.

Ha az 1888. évi halászati törvény ezek ellenére is a földtulajdon elválaszthatatlan tartozékává tette meg a halászati jogot (amely épp ezért nem is jog, hanem csak jogositvány) úgy tehát ennek okai nem történelmi, hanem tisztán logikaiak.

A 80-as években ugyanis hittek a liberalizmusban, a verseny szabadságának feltétlen üdvös voltában. A szabad verseny teljességéhez tartozott, előfeltétele és eszköze volt a korlátlan magántulajdon.

Az európai kontinens a renaissance óta látszólag recipiálta a római jogot. Am ez nagyrészt csak látszat. A római jog szavait, a szavak mögött valamikor élt fogalmakat új tartalommal kellett megtölteni és ezt a tartalmat készen szállította a felvilágosodás bölcselete, elsősorban Rousseau és Kant. A legkevésbé szakjogász van tisztában azzal, hogy milyen mértékben nem jog, hanem XVIII. század-végi és XIX. század eleji filozófia az, amit ő «örök» vagy legalább is 2000 éves jogként és igazságként tanult. —

Igaz, hogy a római jogász is azt tanította, hogy a tulajdonos mindent tehet a dolgával. Használhatja, gyümölcsöztetheti és elfogyaszthatja (elidegenítheti, vagy megsemmisítheti): ámde a római (nem a jogász, hanem a tulajdonos) ennél mindig csak magára a dologra, a testre, a statikus állapotra gondolt. A dolog dinamikus vonatkozásai, funkcionális értéke, a testi dolog testetlen füződményei kívül estek szemléletén.

A példaért nem kell messzire menni: tudtommal nincs olyan klasszikus, antik törvényhely, amely a szabadban magától tenyészett (tehát nem tenyésztett) hal megfogásáról intézkednék.

Csak az individualista bölcselet, amely az egyén korlátlan személyes szabadságából indult ki, vetette fel ezt a kérdést, vajjon ennek a korlátlanul szabad egyénnek szabadsága fentartásához milyen uralomra van szüksége a természet tárgyain, meddig veheti azokat alá a maga akaratának, mik az egyén akaraturalmának határai. És csak az egyén korlátlan szabadságának bölcselete juthatott a tulajdonnak arra a definitiójára, hogy a tulajdonjog egy mindent lenyelő, mindent magába záró jog, amely kiterjed mindenre, amit egy erősebb akarat (természetesen: a contract-socialion alapuló törvényé) tételesen ki nem vesz ez alól. Ez a meghatározás csak az akaratelméletek kifejlődése után kelezhetett. A felvilágosodás bölcselete előtt senki meg nem értette volna.

(Folyt. köv.)

A mezőgazdasági termelők termelési és beszoigáltatási kötelességének szabályozása.

A m. kir. közellátásügyi miniszter 100.800/1943. K. M. számú rendelet. (Megjelent a Budapesti Közlöny 1943. jan. 24-i sz.)

A mezőgazdasági termelők termelési és beszoigáltatási kötelességének szabályozása tárgyában kiadott 6.000/1924. M. E. számú rendeletben foglalt felhatalmazás alapján a földmívelésügyi miniszterrel egyetértésben a következőket rendelem:

1. §.

(1) Minden mezőgazdasági termelő köteles az 1943. július 1-étől 1944. június 30-áig terjedő évben egész szántóföld területe kataszteri tiszta jövedelmének minden aranykoronája után a 112.060/1942. K. M. számú rendeletben (Budapesti Közlöny 1942. évi november hó 3-i 249. száma) megállapított 10 kilogramm kenyérgabonán, vagyis 10 buzaegységen felül még 40 buzaegységnek megfelelő mennyiségű mezőgazdasági terményt vagy terméket a köellátás céljára a hatóság által megállapított áron beszoigáltatni.

(2) A beszoigáltatott terményeket és termékeket a beszoigáltatási kötelesség teljesítése érdekében szemponjtól az I-III. mellékletekben feltüntetett kulcs szerint kell buzaegységekre átszámítani. Az átszámítási kulcs a mellékletekben meghatározott minőségű (tisztasága, nedvességtartalma stb.), közelebbi meghatározás hiányában pedig szokványminőségű tur-

ményekre és termékekre vonatkozik. Ennél rosszabb minőségű termények és termékek ászámítása megfelelő buzaegység levonással történik. Ez a levonás azonban nem lehet nagyobb mértékű, mint az ugyanezen címen törendő árlevonás.

(3) A beszolgáltatási köteleesség megállapításánál a kataszteri holdanként 20 aranykoronánál nagyobb kataszteri tiszta jövedelmet 20 arany'oronának, a kataszteri holdarként 3 aranykoronánál kisebb kataszteri tisztajövedelmet pedig 3 aranykoronának kell számítani.

2. §.

(1) Az előbbi §. szerint megsabott beszolgáltatási köteleesség 50 buzaegységből

a) 10 buzaegységet — a (2) bekezdésben foglalt kivételtől eltekintve — csak az I. mellékletben felsorolt termények valamelyikével,

b) 10. buzaegységet csak a II. mellékletben felsorolt termények és termékek valamelyikével,

c) buzaegységet pedig a termelő szabad választása szerint az I.-III. mellékletben felsorolt bármelyik terménnyel vagy termékkel lehet teljesíteni.

(2) a kenyérgabonabeszolgáltatási köteleesség teljesítéséül a termelő — a közellátási kormánybiztosnak a közellátásügyi miniszter előzetes felhatalmazása alapján adott engedélyével — kukoricát, árpát vagy rizst is beszolgáltatathat. Ezeket a terményeket ebben az esetben is a II. és III. mellékletben meghatározott kulcs szerint kell buzaegységre átszámítani.

Az I. számú mellékletben szerepel a buza rozs és a kétszeres (100-100 egységgel) a II. sz. mellékletben pedig a zsiradékfélék, a III. mellékletben szerepel többek között: Rizs hántolatlan legfeljebb 30% zöld szem-, legfeljebb

16% víztartalom, legfeljebb 3% idegen anyaggal 1q=300

Csillagfűrt, édes 96%-os tisztaságú 1q=130

Csillagfűrt, édes 96%-os tisztaságú 1q=130

Élő póty (csak tógazdaságokban tenyésztett) 1 élőszuly-kg =—4

buzaegység. K. Gy.

A termelési szerződések nyilvántartása.

A m. kir. minisztérium 390/1943. M. E. számú rendelete (Megjelent a Budapesti Közlöny 1943. jan. 24-i számában.)

A m. kir. minisztérium a honvédelemről szóló 1939. II. c. 86., 112. és 212. §-ában, valamint az 1942. XIV. t. c. 28. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a következőket rendeli.

1. §.

(1) A mező- vagy kertgazdasági növények termesztésére akár szóval, akár írásban kötött szerződést (a továbbiakban: termelési szerződés) a termeltető köteles bejelenteni. Ha a termeltető külföldi, a bejelentést képviselője (megbízottja), ilyennek hiányában a termelő köteles megtenni.

(2) A bejelentést minden évben az őszi vetésterületre vonatkozólag december hó 1. napjáig, a tavaszi vetésterületekre vonatkozólag pedig június hó 1. napjáig kell megtenni. Az 1942. évi őszi vetésterületekre vonatkozólag kötött termelési szerződéseket 1943. évi január hó 31.-ig kell bejelenteni.

(3) a bejelentésnek tartalmaznia kell:

a) szerződő felek nevét (cézét), lakóhelyét (telephelyét) és a termelési szerződés megkötésének helyét és idejét;

b) a termesztendő növénynek faj és fajta (fajtacsoport) szerinti megjelölését;

c) a terület nagyságát kat. holdakban, illetőleg a termesztendő növény mennyiségét és ha a termeltető a termelőknél anyagot, illetőleg vetőmagot szolgáltatott ki, azt is;

d) a kikötött átvételi árat mázsánként, valamint az átvétel egyéb feltételeit;

e) annak megjelölését, hogy a termesztés belföldi forgalom vagy külföldi kivitel célját szolgálja-e, utóbbi esetben a terményt átvéendő külföldi személy, vagy szerv megnevezésével,

2. §.

(1) a bejelentést — aszerint, hogy a termelési szerződést milyen növény termesztésére vonatkozólag kötötték — az alábbi felsorolt szerveknél kell megtenni:

a) kerti vetőmagvakra; hűvelyes, takarmány- és gyepve-

tőmagvakra vonatkozólag a Magyar Vetőmagkivitel R. T.-nél (Budapest, VII. Madách-ut 7.).

3. §.

A 2. §-ban felsorolt szervek — a Szeszegyedárusági Igazgatóságot kivéve — a bejelentett szerződésről kimutatást készítenek, amelyet az 1. §. (2) bekezdésében említett határnaptól számított tizennégy nap alatt a m. kir. földmivvelésügyi miniszterhez küldetnek meg.

4. §.

A földmivvelésügyi miniszter az érdekt miniszterrel egyetértve kötelezően megállapíthatja azokat a szerződési feltételeket, amelyek szerint a termelési szerződést a felek megkötik, továbbá elrendelheti a termelési szerződésnek (szerződésürlapnak) bemutatását és a szerződés érvényét — a szeszgyártás céljára szolgáló burgonya, a cukorrépa, valamint a dohány termesztésére vonatkozó termelési szerződések kivételével — jóváhagyásától teheri függővé.

A M. kir. Közellátásügyi Miniszter 14.300/1943. K. M. számú rendelete egyes gazdasági magvak vetőmagkereskedői árának megállapítása tárgyában.

Egyes gazdasági magvak legmagasabb vetőmagkereskedői ára a kereskedő raktárában, (tisztított esetben, közraktárban), illetőleg póstára adva 100 kg-ként a következő:

Csillagfűrt: 25 kg-nál nagyobb tételben 44, 10-25 kg-os tételben 46, 10 kg-nál kisebb tételben 48, Legkisebb viszont eladói engedéllyel 52 pengő.

Megjelent a Budapesti Közlöny 1943. évi február 6-i (29) számban.

Ujabb kenderfonal árak.

A Fonó, Kötélverőgyár és Textliipar R. T. (Hodság Bács megye, Budapest, V. Wekerle S. ut) értesítette Egyesületünket, hogy az Egyesület a jövőben beérkező fonaligénylések a január 23.-án életbe léptetett új árhivatali rendelet alapján csak az alábbi árakon lesznek előjegyzésbe vehetők:

3 ágú 8 L II vizes kenderfonal, motringban P 8.— p. kg.

3 ágú 10 L II vizes kenderfonal, motring P 8.45 p. kg.

3 ágú 12 L II vizes kenderfonal, motring P 8.85 p. kg.

Fenti árak frankó vevő vasutállomása, nettó, illetve skontó nélkül értendők és ezekhez csomagolást és 30% forgalmiadó váltságot számítunk.

A fenti árakhoz azonkívül a gyár az Egyesület részére történő támogatás céljából további 3%-ot fog felszámítani.

A kenderfonal igénylése továbbra is a korábbi módon történik. A halászok bejelentik igényüket az Egyesületnél, s a rendelkezésre álló mennyiségnek megfelelő kiutalást kapnak. Az O. H. E. közli a gyárral a kiadható kenderfonal mennyiségét. Az igénylő köteles közölni, hogy milyen fonatra tart igényt.

Amint a fonal elkészült és csomagolásra készen áll, értesítést küld a gyár egy előszámla kapcsán és a számla kifizetése esetén adja csak a küldeményt póstára.

K. Gy. Országos Halászati Egyesület.

A gazdasági munkabérmegállapításra általánosan kötelező új irányelvek jóváhagyása tárgyában.

A m. kir. Földmivvelésügyi Miniszter 211 000/1943. F. M. sz. rendelete. Megjelent a B. K. 1943. jan. 24-i sz.-ban.)

(1) «Az Országos Gazdasági Munkabérmegállapító Bizottságnak az 1943. évi január hó 4.-én tartott ülésében a gazdasági munkabérmegállapításra általánosan kötelező új irányelvek megszabása tárgyában hozott határozatát az 1940. évi XV. t.-c. 6. §-ának (3) bekezdése alapján jóváhagyom.»

(2) «A legkisebb és legnagyobb gazdasági munkabérmegállapítását az 1940. évi XV. t.-c. 12. §-ának (2) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján kötelezővé teszem minden olyan munkabérmegállapításra vonatkozólag, amelyek tekintetében a jóváhagyott új irányelvek rendelkeznek. Ha a vármegye (város) területén számottevő mértékben nem folytathatnak olyan termelést, amelyek körében valamely, az új irányelvekben foglalt munkabérmegállapítás előfordulhat, ar-

ra a munkabérmemre vonatkozólag a legkisebb és legyobb munkabér megállapítása mellőzhető.»

A rendelet részletesen ismerteli a mezőgazdaságban, szőlő- gyümölcs- kert és erdőgazdaságban foglalkoztatott munkások bérmegállapítását és táblázatokban tünteti fel az egyes munkanemekre fizethető *minimális* és *maximális munkabéreket*.

A mezőgazdasági munka végzésének biztosítása.

A m. kir. minisztérium 410/1943. M. E. számú rendelete. (Megjelent a Budapesti Közlöny 1943. jan. 24-i számában).

1. §.

(1) «Az, aki az 1942/43. szolgálati évre mint éves gazdasági cseléd, továbbá, aki az 1942/43. termelési évre mint dohánykertész szegődött el, köteles az 1943/44. szolgálati, illetőleg termelési évben is — akár je'nelégi munkahelyén, akár új munkahelyén — éves gazdasági cselédként, illetőleg dohánykertészként elszegődni és szolgálatot teljesíteni. A m. kir. vármegyei gazdasági felügyelőség, mint gazdasági munkaközvetítő hivatal e kötelezettség alól indokolt esetben felmentést adhat.»

A rendelet részletesen szabályozza a munkavállalás stb. feltételeit is.

Társulatok—Egyesületek Jegyzőkönyv

felvett az Országos Halászati Egyesület 1943. évi január hó 21-i választmányi üléséről.

Jelen voltak: Corchus Zoltán és gr. Jankovich Bésán Elemér alelnök, Antalfy Antal, dr. v. Baskay Gyula, br. Bornemissa Tivadar, Csernyus László, Heincz Pál, Iklódy Szabó János, dr. Kelemen Imre, Kovács Miklós, Köhler Géza, dr. Maucha Rezső, Nyáry János, gr. Páppenheim Sándor, dr. Purgly Sándor, dr. Raskó Pál, Répássy Miklós, Szalkay Béla, Tóth József, dr. Unger Emil, Uzoni László, id. Zimmer Ferenc, ifj. Zimmer Ferenc választmányi tagok, Kontur György műszaki tanácsos és Orosz Irén pénztáros.

Kimentették magukat: Báldy Bálint, Corchus Dezső, Cserhádi Sándor, Illik Viktor, Manninger G. Adolf, Ribianszky József, Tóth Kálmán és Jolánkai Vilmos titkár.

Corchus Zoltán elnök megnyitja az ülést, megállapítja a határozatképességet és kéri, hogy hosszú tárgysorozatra való tekintettel maradjanak a hozzászólók szorosan a témánál. Megemlékezik dr. Unger Emil kísérletügyi igazgatónak főigazgatóvá történt kinevezéséről és ez alkalommal a Választmány nevében örömeinek ad kifejezést.

Elnök felkéri Kontur György műszaki tanácsost, hogy a titkár betegsége miatt ismeresse a tárgysorozatot.

1. Az utolsó választmányi ülés óta tagul jelentkeztek: Bitó István halászbérlő, Alpár, Hg. Eszterházy László Majsa, Juhász András Szigetcsép, Juhász József Majosháza, Keniczky Sándor v. tisztviselő Csongrád, Kiss János kereskedő Budapest, Rajczy Géza mezőg. kamarai főtitkár, Rigler Rudolf Budapest, Simon Mátyás Murakeresztur.

A Választmány a belépéseket tudomásul veszi. A közgyűlésnek a felvételek megerősítésére tesz javaslatot.

2. 450 vagón csillagfürt szétosztása.

Kontur György: A 300 vagón csillagfürt szétosztására vonatkozó bejelentés óta egyesületünknek sikerült újabb 150 vagón csillagfürtöt biztosítani. Összesen tehát 450 vagón áll rendelkezésre.

Az Olajos és Hüvelyes Magkiviteli Egyesülés csak a napokban kezdi meg a szétosztást, mivel az árkérdésben differenciák voltak. Ugyanis a tavalyi 34 pengős árnál alacsonyabb ár állapított meg. Az Egyesülés a kiutalt csillagfürt szétosztásáról az érdekelt tőgazdákat értesíti és a kijelölt kereskedőket megneve'i azzal, hogy az Árkormánybiztosság végleges állásfoglalásig egy ákoutót fizessenek, amely 34 pengős árnak felel meg.

A csillagfürt szétosztását az Egyesület erre kijelölt bizottsága eszközölte. Természetesen 450 vagónból minden igényt kielégíteni nem lehet. A 150 vagón szétosztásáról az ÖHE az érdekelt tőgazdákat a rendelet kézbevétele után

azonnal értesíti. Az Olajosmag Kiviteli Egyesülés a szétosztási tervezetet már megkapta. Végül előadja, hogy külföldi szállítási tőgazdaságok takarmányszükségletének legálabb részbeni kielégítéséig szünetel.

Elnök hangoztatja, hogy január végén vagyunk, az illetékes hatóságokat nyomtatékosan fel kell kérni arra, hogy a ma még rendelkezésre álló szállítási lehetőségek miatt szorgalmazzák a mielőbbi szétosztást. Indítványozza, hogy amennyiben egy héten belül nem történik intézkedés, úgy az Elnökség egy küldöttséget menesszen a Közellátásügyi Miniszter Urhoz. Egyben felkéri gr. Jankovich Bésán Elemér alelnököt is a közbenjárásra.

Nyáry János javasolja a 34 pengős csillagfürt ár felajánlását, hogy ezzel is siettessük a kiutalást.

3. A csillagfürt és a tőgazdasági hal pontszámának megállapítása.

Kontur György: A Jurcsék fé'le rendelet tervezetben a keserű csillagfürtre 90 pontszám állapított meg, ezt sikerült 10 ponttal felemelni. Ugyancsak sikerült elérni, hogy a tőgazdasági hal beleszámláltassék a felajánlható állati termékek közé kg-ként 4 ponttal.

4. A csillagfürt 1943. évi termesztésének előmozdítása.

Kontur György: A jövő évi csillagfürt biztosítása már most megindítandó volna. Ezért kisebb tőgazdasággal rendelkező mezőgazdasági üzemek felszólíthatók volnának, hogy szükség'etüket maguk termeljék. Ezenkívül csillagfürt vetőmag volna megszerzendő azok részére, akik eddig nem termeltek, de meg'e'elő talajjal rendelkeznek. Végül propaganda füzetet adhatnánk ki.

Elnök: A propaganda nem elég. Eredményre vezetne, ha kedvezményt kapna a termelő, aki sajátját eteti és ezért magasabb szétosztási kulcshoz jutna. A nagyobb mezőgazdasággal kapcsolatos tőgazdaságokat felszólíthatnánk arra, hogy a jövő évi szétosztásnál nem vehetjük figyelembe és saját maguk gondoskodjanak a takarmányszükségletéről. Ezáltal szoríthatnánk az egyes gazdaságokat a termesztésre azzal, hogy a jogos kifogásokat mé'tányolni fogjuk. Idén ugyanis 20-30 holdas tőgazdaság is részesült csillagfürtben, akiknek esetleg más lehetőségeik is voltak az etetésre.

Dr. v. Baskay Gyula: A csillagfürt Magyarországon elszigetelt részén termelhető sikerrel, azért akik mezőgazdasági területtel rendelkeznek még nem zárhatók ki a csillagfürt szétosztásból. A halhus tudja helyettesíteni pl. az árpát, akkor azon lesz, hogy termeljen.

Répássy Miklós: A kisebb tőgazdaságoknak nem létkérdése, hogy mennyit termelnek. Feltétlen az önelátásra kell törekedni, mert nem tudjuk, hogy alakul a jövő évi csillagfürt termés és számíthat-e az Egyesület a jövőben is hasonló kontingensre.

Felemlíti, hogy számos helyen még az a téves felfogás hogy az etetés nem okvetlen szükséges. Így egy fontos intézményünk kiadmányában azt olvasta, hogy egy 7.700 kat. hold nagyságú víztároló medencében szikes, mezőgazdaságilag nem alkalmas területen, halneveléssel, e'e és nélkül 200 pengő haszonra számíthatnak ho'danként. Az illetékes körök azonnal elővehetik e téves felfogást, minek etetni, ha ennyit termelhetünk. Etetés nélkül pedig nincs halgazdaság.

Elnök határozatilag kimondja, hogy a csillagfürt biztosítása érdekében 1. a pontszám felemelése érdekében lépéseket teszünk, 2. felhívjuk a tőgazdaságok figyelmét a jövő évi takarmány biztosításának nehézségeire és az önelátásra. A levél megfogalmazására a Titkárt kéri fel.

4. Mezőgazdasági kiállítás új halászati csarnokának bővítése és belső berendezése.

Kontur György: A minisztertanács elhatározta, hogy a mezőgazdasági kiállítást minden körülmények között megtartják.

A legutóbbi választmányi ülés határozata alapján a bővítési munkálatokat kerekén 13.000 pengőért v. Nagypál Imrénnek adtuk ki. Az építkezés megindult és a vasbeton váz a nagy fagyok előtt elkészült. A belső berendezés részbeni felajánlására is kaptunk már kedvező ígérést. Az építkezésre és a faanyag biztosítására összesen 8.000 pengőt fizettünk eddig. Illik Viktortól 5.000 pengő folyt be a kiállításra és még kb. 10.000 pengőre van kilátás egyéb adományokból. Ennek folytán remény van arra, hogy a

bővítési munkálatok befejezhetőek lesznek anélkül, hogy az Egyesület pénzéhez kellene nyulni.

A mezőgazdasági kiállítás propagálására az idén az OMGE a halászatot is bekapcsolja és filmfelvételeket kíván készíteni a hirdető részére.

Répassy Miklós: Nem tartja helyesnek az aquariumok után fizetendő 50 pengős hozzájárulást.

Elnök: A Tanácsos ur bejelentését köszönettel tudomásul veszi a Választmány nevében és kéri, hogy tartsa továbbra is irányítása alatt a munkát. Az aquariumi díj fizetését nem tartja helyesnek, mert a kiállítók ugyanis áldozatot hoznak. A film felvételeket készséggel vállaljuk és állunk rendelkezésre.

5. 1942. évi pénztári jelentés.

Kontur György bejelenti, hogy az 1942. évi összes bevétel a 23.812.62 pengő előirányzattal szemben 38.805.94 pengőt tett ki, míg a kiadás az előirányzott 23.812.62 pengővel szemben 26.793.88 pengő volt, amiből azonban a jövő évi mezőgazdasági kiállítás építkezésére kifizeltünk már 3.850 pengőt. A maradvány 12.012.06 pengőt tesz ki. Az Egyesület pénztári eredménye feltétlen kedvezőnek mondható.

Az Egyesület adminisztrációs munkája 1942. év folyamán lényegesen emelkedett, így a postatakarék tétele száma 458 drb. volt az 1941. évi 237 drb.-bal szemben, a házipénztár tétele száma 436 drb., 1941. évben 345. Ügyiratok száma 665 drb. volt, 1941. évben 259. Új tag jelentkezelt 349.

Elnök a pénztári jelentést a Választmány nevében köszönettel tudomásul veszi.

6. Szakosztályok alakítása, alapszabálymódosítás.

Az Egyesület Titkársága sokszorosította a termelői, kereskedői, nyíltvízi és kulturális szakosztály alapszabálymódosító javaslatát. A választmányi tagoknak a javaslatok szétosztattak.

Elnök: A javaslatok átnézése rövid időn belül nem volna megvalósítható, ezért kéri, hogy a következő választmányi ülésre terjesszék elő az esetleges módosításokat, amelyeket egységszerű foglalkozás megjelölési formába öntünk. Ez utóbbi tekintetben az intézkedések már megtörténtek.

Répassy Miklós: Kifogásolja, hogy a szakosztályi tagságnál bizonyos kizárásra történik rendelkezés. Javasolja annak módosítását akként, hogy mindenki csak egy szakosztálynak lehessen tagja.

Elnök: kijelenti, hogy a tervezetnek az az intenciója, hogy kizárólag termelői érdekek jussanak érvényre a termelői szakosztályon belül. Egyes termelők e elleg megosztanák tagjaikat az egyes szakosztályok között, már pedig a szakosztályon belül kell biztosítani a zavartalan működést.

7. Export prémium kérdése, Országos Halászati Egyesület támogatása.

Heincz Pál: A Választmány megbízásából a fenti kérdésben felvette az érintkezést az érdekeltekkel karácsony előtt. Akkor arra kérték, hogy csak a karácsonyi forgalom lebonyolítása után történjék meg a megbeszélés.

Elnök ismételten felkéri Heincz Öméltóságát az ügy elintézésére.

8. Clair Gyula 300 pengő tiszteletdíjának visszaküldése.

Elnök bejelenti, hogy az októberi választmányi ülésen 300 pengő tiszteletdíjat szavazott a Választmány Clair Gyulának, aki nem sokkal az ülés után vissza érkezett szabadságra az orosz frontról. Clair Gyula megköszönte a Választmánynak iránta tanúsított figyelmét, azonban a háborúra való tekintettel nem tudja, hogy mikor lesz módjában az oroszországi halászatra vonatkozó cikket megírni. Ezért az előleget nem fogadta el és azt az Egyesület pénztárába visszafizette.

9. Dr. Unger Emil bejelentéseinek tárgyalása.

Dr. Unger Emil jelenti, hogy az Első Országos Szaklapkiállítás január 25.-én nyílik meg a Műcsarnokban. Ennek megtekintésére felhívja a Választmány figyelmét. A «Halászat» című lap a kiállításon előkelő helyet kapott. A főművelésügyi kiadványok és a Közlekedés között foglal helyet. A kiállítás költségei az előirányzott 180 pengővel szemben 300-350 pengőt fognak kitenni.

Választmány tudomásul veszi a bejelentést és a hitel tullezéséhez hozzájárul.

Dr. Unger Emil javaslatot tesz dr. Rotarides Mihálynak a szaklapbizottságba történő megválasztására, aki tudományos cikkeivel ezentul is vállalja a lap támogatását.

Elnök a választmány nevében örömmel üdvözi a javaslatot és megbizta dr. Unger Emilt Rotarides Mihálynak a szaklapbizottságba való felkérésére.

Dr. Unger Emil harmadik javaslata segédszerkesztő és kiadó kijelölésre vonatkozik. Javaslatba hozza dr. Rotarides Mihályt, ifj. dr. Szabó Zoltánt és Uzoni Lászlót és kéri egyben az utódlás kérdését is tárgyalni.

Elnök javasolja, hogy a fenti állásra két urat jelöljön ki a Választmány, az utódlás kérdésében ne döntsön, mert ezt az alkalmasság fogja eldönteni.

Répassy Miklós javasolja, hogy a kérdésben az Elnök-ség döntsön és az utódlás kérdését ne tárgyalják.

Uzoni László: Amíg dr. Unger Emil szerkeszti a lapot, ő biztosítja annak színvonalát. Ha valaki az ő vezérése mellett jó segítőtársnak bizonyul, még nem biztosíték arra, hogy mint önálló szerkesztő megfeleljen.

Heincz Pál rámutat arra, hogy a lap szerkesztése nem egyszerű dolog, mivel a szerkesztőségnek nemcsak végig kell olvasni mindent, hanem magasabb színvonalon kell állni, hogy megüsse azt a mértéket, amit a lap kíván. Utódlási joggal felruházni valakit egyelőre nem lehet. A maga részéről dr. Woynárovich Elek-et és ifj. dr. Szabó Zoltánt ajánlja segédszerkesztőnek. Egyelőre a Professor úr a felelős szerkesztő, később fog kialakulni, hogy ki lesz az utóda.

Elnök: ifj. dr. Szabó Zoltán és dr. Woynárovich Elek segédszerkesztői megbízását a Választmány nevében ki mondja. A tiszteletdíj tekintetében a költségvetés tárgyalásánál lesz mód határozni.

10. Hornyánszky nyomda ajánlata.

Dr. Unger Emil bejelenti, hogy a «Halászat» lap budapesti előállítására érkezett ajánlat.

Elnök felkéri a Választmány nevében dr. Unger Emilt, hogy a nyomda megválasztása kérdésében legjobb belátása szerint saját hatáskörében járjon el.

11. Zimmer Ferenc beadványa.

id. Zimmer Ferenc kéri az Egyesület választmányának állásfoglalását, vajjon tenyészhálnak számít-e a tavasszal kihelyezett és 4-5 hónapon át tartott csak 1 és fél kg-os hal?

Elnök: Az Egyesület ebben a kérdésben nem foglalhat álláspontot. Szerinte a rendelkezéstől függ és nem a nagyságtól, hogy valamely hal tenyészhálnak számít-e. A kérdés eldöntésére a halászati osztályt tartaná illetékesnek.

Répassy Miklós: A kérdést nem az Egyesületnek kell eldöntenie és véleménynyilvánítását nem is fogadják el. A kérdés sokoldalúságára való tekintettel alkalmasabbnak látna állami intézményt, mert annak módjában van a kérdést több oldalról megvilágítani. Példa a német tenyészhal exportnál a súlynagyság körül előfordult vita.

Dr. Raskó Pál: Az ügy megvilágítására előadja, hogy a R. T. a nyári szükséglet biztosítására egy 100 kat. holdas tóba nagyobb mennyiségű nagy halat helyezett ki és bárhogy etették, a halak lefogytak.

Heincz Pál javasolja a kérdésnek a Közlekedésiügyi Minisztériumhoz való felterjesztését.

Uzoni László hozzászólásában előadja, hogy a tenyészhal forgalmának kiterjesztése esetén, minthogy annak ára maximálva nincs, egyesek számára kibúvót jelenthetne és a jelenlegi készletek maximális áron felül kellenének el

Antalfy Antal véleménye szerint az Egyesületnek csupán annak megállapítására kell szorítkozni, hogy minden hal, ami kihelyezésre kerül és etetik, tenyészhal.

Elnök kijelenti, hogy az idő rövidsége miatt a választmányi ülés nem foglalkozhat behatóan a kérdéssel. Felkéri id. Zimmer Ferencet, hogy a felvetett kérdés elbírálását az illetékes hatóságok elé terjessze.

12. Halkereskedői kisegítő munkások munkabére.

id. Zimmer Ferenc indítványában felhívja a Választmány figyelmét, hogy a halkereskedelemben a kirakodó munkások lehetetlen munkabérekért kérnek azon az alapon, hogy más kereskedők hasonló árat fizetnek. Javasolja, hogy

a kereskedők állapotodjanak meg az egységes munkabérben
Választmány id. Zimmer Ferenc javaslatát indokoltan
lartja és tudomásul veszi.

13. Az exportál árának kiegyenlítése.

Zimmer Ferenc az exportált hal után járó összegnel
késedelmes kifizetése tárgyában tesz panaszt. Kéri, hogy a
Magyar Nemzeti Bankhoz a kifizetések sürgeése végett
lestületileg forduljon az Egyesület.

Elnök felkéri gr. Jankovich Béán Elemér alelnököt,
dr. Raskó Pált, és id. Zimmer Ferencet, hogy ez ügyben
a Nemzeti Banknál járjanak el.

Gr. Jankovich Béán Elemér a kérdést örömmel vál-
lalja, bár attól tart, hogy küldetését kevés siker fogja
koronázni.

14. Sporthorgász lap támogatás.

Kontur György előadja, hogy a «Sporthorgász» szer-
kesztője a minisztériumhoz fordult támogatásért. Ezzel kap-
csolatban felhívja az Egyesület figyelmét arra, hogy a
«Halászat» című lap támogatását, — amennyiben az Egye-
sület most kéri, — együttesen lehetne tárgyalni.

A Választmány köszönettel veszi tudomásul a bejelen-
tést és felkéri a Titkárt a kérvény megfogalmazására.

15. Gumicsizma és kenderfonal ügy.

Kontur György előadja, hogy gumicsizmából még ki-
sebb tétel áll az Egyesület rendelkezésére. A kenderfonalat
ez évben újra kellett igényelni az Ipari Anyaghivatalból.
Az idén 15.000 kg kenderfona'at kértünk egyelőre. Remény
van arra, hogy ezt a mennyiséget többszöri utánjárás után
megkapjuk.

16. A választmányi ülések jegyzőkönyvének közlése.

Dr. Unger Emil felveti a kérdést, hogy a jegyzőkönyve
ket továbbra is kivonatban közöljük-e? A Sajtókamaráná
érdeklődik az ilyen közleményeknek külön lenyomatban
való közzétételé érdekében.

A Választmány a kivonatban közlés mellett dönt.

Több tárgy nem lévén, Elnök az ülést berekeszti.

HELYREIGAZÍTÁS. «A Délvidéki halászvizek bérlői
címmel lapunk januári számában megjelent közleménybe
sajnálatos értelemzavaró sajtóhiba csúszott be, melyet most
helyesbítünk. Az ott felsorolt dunai, tiszai, Ferenc-csa-
tornai halászati üzemvezetők bérlői helyesen közöltet-
tek ugyan, de a délvidéki halászat nincs állami kezelés-
ben, hanem állami felügyelet alatt áll, A délvidéki Halás-
tőkeesítő Szövetkezet pedig nem halászbérlő. Ennek a szó-
vetkezetnek csupán nagyrészt tagjai a délvidéki vizek ha-
lászatának bérlői.

Jelentkezés a tavaszi mezőgazdasági kiállítás aquarium halbemutatójára.

Értesítjük t. Címet, hogy az 1943. évi március hó 27-
től, április hó 4-ig terjedő időben a tavaszi mezőgazdasági
kiállítás halászati csarnokában a szokásos keretben kíván-
juk bemutatni és díjazni az ország tenyészhal anyagát.

A tavaszi nagy érdeklődésre és a korlátolt 49 aquarium-
ra tekintettel felhívjuk, hogy szíveskedjék válaszát az alábbi
kérdőpontokra és ezzel az aquarium halbemutatón való
részvételét február hó 20-ig bejelenteni. Az aquarium be-
osztását a beérkezett igénylések alapján március hó 1-én
fogjuk t. Címmel közölni.

Az Országos Halászati Egyesület felkérésére:
Kontur György s. k.

— — — — — Itt levágandó! — — — — —

1. Aquarium felírásának szövege
2. igényelt aquariumok száma
3. aquariumonként a halfaj és kor megjelölése
4. az Országos Halászati Egyesület részére önkéntes támo-
gatás
5. jegelt hallal, halászeszközökkel kíván-e résztvenni a kiál-
lítás

. 1943 hó nap.

alíírás.

Különböző társadalmi egyesületek főfelügyeleti jogkörében történt változások.

A m. kir. belügyminiszter 185.000/1943. VII. h. számú kör-
rendelete. Megjelent a B. K. 1943. január 17-i sz.-ban.

Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének stb.
A testnevelő egyesületek, cserkészegyesületek a jövőben
a Vallás és Közoktatásügyi miniszter, a levante egyesületek
a Honvédelmi miniszter felügyelete alá fognak tartozni.

A sporthorgász egyesületek továbbra is a belügymi-
niszter felügyelete alá tartoznak.

A keserű csillagfürt árának újabb megállapítása.

Rövid úton nyert értesülés szerint a Közellátásügyi
Miniszter Ur a keserű csillagfürt átadási árát újabb ren-
delettel szabályozta.

A Magyar Hűvelyes és Olajos Magkiviteli Egyesülés
tagjainak tulajdonában lévő keserű csillagfürtnek a
halgazdasággal szemben felszámítható átadási árát helyi
szállításnál ab raktár kocsióra rakva, idegen rendeltetési
helyre történő szállításkor pedig vasúti kocsióra, illetve
uszályba rakva — 163 500/1942. K. M. számú rendele-
től eltérően — az alábbiak szerint állapítja meg:

«A» kategóriába sorolt kereskedőknél lévő készletek- re	Budapesten tároló árú	P. 34.90/q
	Vidéken tároló árú	P. 34.20/q
«B» és «C» kategóriába tartozó és egyéb kereskedőnél tároló készletekre	Budapesten tároló árú	P. 33.90/q
	Vidéken tároló árú	P. 33.20/q

A megállapított árak semmiféle címen (bizományi ju-
talék «B» és «C» kategóriába sorolt exportőrjáruléka stb.)
nem emelhetők.

Budapest, 1943. január hó 28.

Országos Halászati Egyesület

Az 1944. évi haltakarmány biztosítása.

Valamennyi Tógazdaságnak!

Az 1944. évi tógazdasági haltakarmányszükséglet biz-
tosítása érdekében már most jó előre felhívjuk t. Cím
figyelmét az esetleg előállható nehézségekre és annak szük-
ségségére, hogy jövő évi csillagfürt szükségletét az eddi-
eknél nagyobb mértékben saját, vagy bérelt mezőgazdasági
területén termelje meg.

Felhívjuk figyelmét a terme'ési szerződések tárgyában
kiadott 380/1943. M. E. sz. rendeletben foglaltakra is
(megjelent a Budapesti Közlöny 1943. január hó 24-iki
számában, kivonatban a Halászat februári számában).

Szíves tudomására hozzuk továbbá, hogy a 100.800/
1943. K. M. sz. rendelete alapján (megjelent a Budapesti
Közlöny január 24-iki számában, lásd Halászat februári
számát) Egyesületünk közbenjárására sikerült a keserű-
csillagfürt pontszámát 100-ra felemeltetni, míg a tógazda-
ságban tenyésztett ponty mázsánkénti pontszáma 400-ban
állapított meg.

Felkérjük t. Címet, hogy legkésőbb február 20-ig szí-
veskedjék a kérdőpontokra válaszát megadni.

Amennyiben a kérdőpontokra bejelentését február 20-
ig nem eszközözi, úgy tudomásul vesszük, hogy jövő évi
csillagfürtszükségletét, illetve takarmányszükségletét saját ha-
laskörében tudja fedezni.

A bejelentések alapján a magunk részéről minden le-
hető meg kívánunk lenni, hogy tógazdaságaink igényét
a lehetőségek szerint kielégítsük.

Budapest, 1943. február hó 1.

Országos Halászati Egyesület.

- — — — — Itt levágandó! — — — — —
- tógazdaság száma,
1. csillagfürt vetőmag igénye q kat. hold terü-
letre,
2. csillagfürt termelési szerződést kötött (kíván kötni) . . . kat.
holdra q csillagfürtre, termelési előleg stb. kér-

- désében konkrét javaslata:
3. igényt tart-e esetleg kiadandó csillagfürt termelési ismeretterjesztő kiadványra db.-ra.
4. jövő évi csillagfürt szükségletét részben, egészben előreláthatólag biztosítani tudja-e
- 1943 hó nap.

aláírás.

Komáromi Sporthorgászok Egyesületének közgyűlése.

Folyó évi január 17-én tartotta meg a Komáromi Sporthorgászok Egyesülete évi rendes közgyűlést, melyen a tagok nagy számban jelentek meg. Vaskó Imre elnök részletesen beszámolt az egyesületi életről. Az egyesület a törvényisztező, fegyvelmezt sporthorgászok egyre nagyobb tömörülését jelenti. A tagok száma az elmúlt év folyamán megkétszereződött. Az elnöki jelentés kapcsán behatóan megtárgyalták a kiveszőfűben levő halállomány megmentésének és utánpótlásának ügyét. Sok halivadék pusztult el a kiöntésekben, a kubiködrökben. A tilalmi idő ismét akkor kezdődött, amikor már a rendszerint áprilisban ívó süllők a felkiismeretlen emberek zsákmányául estek. Ez az állapot a süllő teljes kipusztulásához vezet. Az utánpótlás a Komárom határában levő keltetőhelyekkel nagyban elősegíthető. Ezek a helyek a múlt év folyamán is kihasználatlanok maradtak. Elsőrendű államérv, hogy a nemzetgazdasági vagyont jelentő halállomány okszerű gazdálkodással gyarapíttassék és fejlesztessék. A közgyűlés kéri:

1. a halászati törvény korszerű módosítását, 2. a dobóháló használatának és a búvárhalászatnak megtiltását, 3. a Komáromkörüli keltetőhelyek mielőbbi kihasználását, 4. a halak ivása idején, a tavaszi áradások után a kiöntésekben visszamaradt halivadék rendszeres megmentését, 5. az általános tilalmi időnek ápr. 1-től jun. 10-ig taró elrendelését, 6. a fokozottabb halvédelem és utánpótlás ügyének a Halászati Társulat feladatkörébe való utalását.

Irodalom—Könyvismertetés.

Unger Emil: Az ökológia és a közgazdaságtan analógiáiról és valóságos összefüggéséről. Különnyomat az Állattani Közleményekből, 1942. 26 lap.

Lapunk szerkesztőjének ez a gondolatébresztő tanulmánya nagy távlatokat nyit a természettudomány és a közgazdaságtan, nevezetesen az emberi népesedéstan (demológia) összefüggéseibe. Az ökológia az élőlényeknek egymáshoz és környezetükhöz való viszonyát tárgyaló tudomány. A közgazdaságtan pedig az embernek, nevezetesen az emberi közösségnek egymáshoz és természeti környezetükhöz való viszonyával foglalkozik lényegileg. Az az örökigaz kínai közmondás, hogy a nagyhalak megeszik a kishalakat, ezek a vizi rovarokat, ezek a növényeket és az iszapot, népies szavakkal azt a természettudományos igazságot fejezi ki, hogy: a különböző fajú és nagyságú vizi szervezetek ugynevezett élelmi láncba kapcsolódnak egymáshoz. Ennek a felismerésnek vizsgálata, a felhozott, túlnyomórészt a vizi élettérből, tehát a halasvizekből vett példák lapunk olvasói számára is sok tanulsággal szolgálhatnak. A mártik rész az ökológia és a közgazdaságtan valóságos összefüggéseit kutatja, e kérdésnek világhírű szaktekintélyeit, a legújabb társadalomtudósokat és filozófusokat szólaltatja meg, hogy végül a mai világválságnak ökológiai megvilágítását adja. A mélyenjáró tanulmány befejezésül a válságból való kibontakozásnak a keresztény hit és az erkölcsi elvek őszinte átélése útján leendő eljövetele reményét csendíti meg. L. K.

Ujdonságok—Vegyesek. Személyi hírek.

A földművelésügyi miniszter úr dr. Jacsó Imre főiskolai képesítésű gyakornokot m. kir. mezőgazdasági kistértügyi asszisztenssé a X. fiz. osztályba kinevezte, és szolgálatátelre az Országos m. kir. Halélettani és Szennyvízvizsgáló Intézethez rendelte; Marcsa Sándor mű-

szaki altiszt-víz mestert pedig a XI. fiz. osztályba II. osztályú műszaki tisztté nevezte ki.

Cím- és jellegadóományozások: A Kormányzó Úr Öfőméltósága a földművelésügyi miniszter úr előterjesztésére Csernyus László műszaki tanácsosnak, az Országos Halászati Felügyelőség vezetőjének a miniszteri osztálytanácsosi címet, Kontur György, kir. főmérnöknek, a kir. műszaki tanácsosi címet és a VII. fizetési osztály jellegét legkegyelmesebben adományozni méltózottatott.

Szeged város tőgazdaságánál is örvendetes kinevezésről számolhatunk be. Nyáry János okl. gazdát, a tőgazdaság vezetőjét eredményekben gazdag munkája elismerésül dr. Pálffy József polgármester tőgazdasági igazgatóvá nevezte ki.

Egyesületünk több érdemes tagját érte a jól megérdemelt elismerés, amihez szívből gratulálunk.

Halkolbász, halszalámi.

Megindult Magyarországon a hentesáru készítése halból. Bakó András halfeldolgozó üzeme az első ilyen vállalkozás. A hal szállátlanítása után az általa szabadalmazandó eljárással készíti a halszalámit, halkolbászt, halvirstlit stb. Norvégiában a hasonló készítmények már 30 éve készülnek és Németországban is tekintélyes feldolgozó ipar foglalkozik ilyen halkonzervek gyártásával.

K. Gy.

Balaton fogas említése egy közel 400 éves magyar kéziratban.

A «HALÁSZAT» m. évi júliusi számában, a balatoni halászat multjáról szóló cikksorozatunkban, megemlégtünk, hogy a Fogas idáig legrégebb említését az Országos Levéltárban végzett kutatásaink során a győri jezsuiták birtokában volt Vörösbény és Kenese 1719-ből való urbéri tartozásainak felsorolásában találtuk: «A bőjt idejére a jobágyok sózott Csukából és azokból a halakból, melyeket Fogasnak és Süllőnek neveznek, három darabot adnak». A latin szöveg a halneveket a népies magyar idiómában adja.

A Nádasdy család balatoni birtokainak története után kutatva, a közelmúlt napokban az Orsz. Levéltárban őrzött Nádasdy-levelezés lapozgatása közben nagy meglepetésemre egy 1551-ben írt levélben akadtam a Balatonból származó Fogas nyomára. Désházy Boldizsár, Devecseri Choron András vicekapitánya írja Devecserből Nádasdy Tamás gróf, országos főkapitánynak, hogy a meghagyásra beszerzett fogasokat a «balaton mellékéről» a levél vivőjével küldi. Közismert, hogy Nádasdy Tamásnak valóságos szenvedélye volt a halászat és a haltenyésztés. Ahogy feleségével Kanizsai Orsikával folytatótt, Herman Otto könyvében is olvasható leveleiből kitélszik, a halélettnek is nagy kedvelője volt, de a bécsi udvarnak is sokszor küldött a kitűnő pisztrángjaiból, éppúgy, mint a híres sárvári gyümölcsösből származott pompás dinnyéből és körtvélyekből. Désházy uram levele december 28-án kelet, valószínűleg jó hideg lehetett akkor is, úgy hogy a fogasok baj nélkül érhettek a sárvári nádori udvarba.

Nádasdy Tamás tudvalevőleg még II. Lajostól, akinek udvari titkárja volt, megkapta a zalavári apátságot. Később egyik kedves fami írását, Mezősaky Ferencet nevezette ki az apátság gubernátorává. Majd még mielőtt ez a papi rendet felvette volna zalavári apátta. Érdekes ennek a bővérű, erőszakosságairól ismert katonapapnak levele is az ő nagyurához, Nádasdyhoz. Az 1551 február 10-én Zalavárról kelet latin levelében írja Mezősaky, hogy még idáig nem velt szerencséje, hogy kegyelmes ura meghagyása szerint a «Salmones et Dentatos» halakat (pisztrángokat és fogasokat) elküldje, hanem majd gondja lesz reá (curabo), hogy néhány tucat tojással együtt ilyeneket is küldjön. Akkoriban egyébként ha a nem volt, mint «vasfej» (vaskó vagy durbincs) és menyhal. Meg kell jegyeznünk, hogy Zalavár akkor még nem mocsárral, mint manapság, hanem a Balaton összefüggő víztükrével volt körülvéve, különösen téli-tavaszi időben. Egyik magyarnyelvű levélben írja Mezősaky apát, hogy nem tud az apátságból kimozdulni, mert a Balaton jeges árja

veszi körül: «Sem lovon, sem kochin, sem hayon az jeges nagh arvyzbe ki nem mehettem» (Magyar Leve estár, 1558 március.) Fentebbi leveléből az apátnak is az tűnik ki, hogy már a XVI. században «Fogas» volt a mi Balatonunk főhálának közhasználatú neve, mert ennek betű szerinti fordítása a «Dentatus» (dens a «fog»-nak lévén latin jelentése). A mi korunk sekély Kisbalaonjában már régen nem fognak valamire való fogast, de 400 évvel ezelőtt a Balatonnak Hidvégig összefüggő tükre volt, amint ez még Bél Mátyásnak 1730 körül készített s e sorok írójától a mult évben, a tihanyi Biol. Kutatóintézet Munkáiban közzétett térképéből is világosan kitetszik.

Lukács Károly dr.

1942. IV. évnegyedi és évi halátlagarak.

		Kiseladás		Nagyeladás			
		hó	havi IV. évn.	évi	havi IV. évn.	évi	
Pengő/kilog. am							
1. Ponty élő	X.	4. —	4. —	3.884	3.475	3.475	3.329
	XI.	4. —			3.475		
	XII.	4. —			3.475		
" jegelt	X.	3.637	3.571	3.342	2.749	2.644	2.688
	XI.	3.493			2.541		
	XII.	3.583			2.641		
2. Harcsa élő	X.	5.825	6.243	6.314	—	6.340	5.812
	XI.	6.280			6.500		
	XII.	6.625			6.340		
" jegelt	X.	5.235	5.376	5.325	4.149	4.257	4.550
	XI.	5.432			4.048		
	XII.	5.462			4.573		
3. Csuka élő	X.	3.100	3.533	3.583	—	3.200	2.754
	XI.	3.660			3.200		
	XII.	3.900			—		
" jegelt	X.	3.337	3.494	3.349	1.531	2.489	2.513
	XI.	3.445			2.330		
	XII.	3.700			2.606		

4. Dunai süllő jeg.	X.	6.057	5.998	6.024	4.512	4.846	4.594
	XI.	5.926			4.677		
	XII.	6.012			5.350		
5. Balatoni fog. jeg.	X.	7.828	7.824	7.082	—	—	—
	XI.	7.833			—	—	—
	XII.	7.812			—	—	—

Árjegyzés- A Halértékesítő és Halbizományi Rt.-től valamint Zimmer Ferenc halkereskedelmi Rt.-től nyert értesülés szerint 1943. I. hó folyamán a nagybani halárak kg.-ként az alábbiak voltak:

Élőponty	—	—	—	—	P 3'30—3'65
Jegelt ponty	—	—	—	—	P 1'60—3'20
" harcsa	—	—	—	—	P 4'00—7'00
" kecsge	—	—	—	—	P 3'50—6'00
" fogas süllő	—	—	—	—	P 3'00—7'00
" csuka	—	—	—	—	P 2'20—4'00
Fehérhal kicsi	—	—	—	—	P 1'00—1'20
" nagy	—	—	—	—	P 1'20—3'00
Balatoni fogas I. osztályú	—	—	—	—	P 6'50
" " II.	—	—	—	—	P 6'00
" " III.	—	—	—	—	P 5'40
" " IV.	—	—	—	—	P 5'20

«HALASZ, kerestetik ki pontytenyésztésben járlas. Ajánlatok fizetési igény megjelölésével és bizonyítványmásolatokkal, — melyek vissza nem adatnak, — Turai Uradalom címére, Budapest V. Nádor utca 17 küldendők.»

«38 éves ember vagyok, HALASZMESTER állást keresek, haltenyésztés és halastavak kezelését szakszerűen elvégzem. Cím a Kiadóban.»

«Cca 3000 drb. 10 dkg átlagsúlyú harcsaivadék és cca 300 drb. 80 dkg átlagsúlyú kétnyaras harcsa eladó, Gróf Pappenheim uradalom, Iszkaszentgyörgy.»

«BOROS János zsippói tógazdasága (posta Bárdibükk) 5-600 drb. süllőivadékot 3-8 dkg.-os elad napi áron.)

«HAT MÁZSA compó ivadék eladó. Darabsúly 3-5 deka, napi áron. Bérgazdaság Nagynémetegyháza.»

Pézsmát, görénynt, mókust, házi macskát, nyulat, rókát, vidrát jó árban vesz. Pilát Lejos szücszmester.

Budapest, IX., Ferenc körút 32. II. em. Kérjen árjegyzéket!

Gróf Jankovich-Bésán Elemér

HALNAGYKERESKEDÉSE

Iroda: Budapest, Ferenc József rakpart 17. Tel.: 186—299. Üzlet: 185—484. Budapest, IX., Központi Vásárcsarnok. Tel.: 185—273.

Sumonyi tógazdaság Tóth József és társai

HALKERESKEDÉSE

Folyóvízi és tavi halak vétele és eladása nagyban és kicsinyben. Telefon: 185—740. Budapest, IX., Központi Vásárcsarnok.

Halászháló

puha inslég és kötél, hálófonal, parafa-alattság, rebzsinór minden mennyiségben kapható

ADÁM MIKSA R.T.-NÁL, BUDAPEST

Főüzlet: IV., Ferenc József rakpart 6—7. A Ferenc József híd és Erzsébet híd között. Telefon: 18—59—65. Fióközlet: VII., Thököly-út 16 szám. A Keleti pályaudvar indulási oldalával szemközt. Telefon: 13—98—61.

A lap kiadásáért felelős: Dr. Unger Emil.

Tógazdaság berendezésére alkalmas területet keres, esetleg meglévők kibővítésére vállalkozik

ZIMMER FERENC Halkereskedelmi R.-T. Budapest.

Telefon: 133—539, 185—448, 185—338, 181—679.

BARTA LIPÓTNÉ HALKERESKEDŐ

Telefon: Iroda: 185—0—71. Üzlet:

185—5—84. Budapest, IX.,

Közp. Vásárcsarnok.

VENNÉK száz-százötven holdas halastógazdaságot vagy tógazdaság létesítésére alkalmas területet. Ajánlatokat „Tógazdaság“ jeligére a kiadóhivatal (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11.) továbbít.

VESZÜNK!

20—40 dekás kétnyaras gyorsnövésű nemes pikkelyes

PONTYIVADÉKOT,

ab Balaton. Mennyiségi és minőségi átvétel bizottság által Siófok vagy Fonyód kikötőben. Ajánlatok a

BALATON HALÁSZATI R.-T. SIÓFOK címére.

Halbizományi és Halértékesítő Rt. A Magyar Tógazdaságok Rt. kizárólagos bizományosa

Igazgatóság: Budapest, V., József-tér 8. Telefon: 18-09-21, 18-09-22. Levélcím: Budapest 4, postafiók 271. Távirati cím: Tógazdaságok. Telep és iroda: Budapest, IX., Csarnok-tér 5. Telefon: 18-56-36. Elárúsítóhely: Budapest, IX., Központi Vásárcsarnok. Telefon: 18-56-36. Szállítási iroda: Budapest, I., Budaörsi-út 87. Telefon: 26-87-16. — Megvesszük tógazdaságok egész haltermését, szállítunk a Magyar Tógazdaságok Rt. kezelésében levő tógazdaságokból elsőrendű, gyorsnövésű egy- és kétnyaras tenyészpontyot, anyapontyot, minden más tenyészhalat s megtermékenyített fogassüllőikrát.